

N:o 9.

Ank. till Riksd. Kansli den 4 April 1884, kl. 3 e. m.

*Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om
ändring i 89 § Regeringsformen.*

Under anförande, att tid efter annan nya författningar utfärdats om fyr- och båkaafgifter samt om skeppsmäteri, hvilka författningar ginge ut på att i strid mot Regeringsformens 57 §, jemförd med dess 60 §, utan Riksdagens hörande allt högre beskatta svenska folket, har Herr *J. G. Jansson* inom Andra Kammaren, uti motion N:o 137, väckt förslag derom, att Riksdagen ville för sin del antaga en sådan förändrad lydelse af 89 § Regeringsformen, att vid stiftande eller förändring utaf s. k. ekonomisk lag skulle förfaras i enlighet med föreskrifterna i 87 § af samma lag.

Enligt Utskottets uppfattning saknas ingalunda giltiga grunder för den åsigten, att åt Riksdagen borde tillerkännas befogenhet att taga del i den s. k. ekonomiska lagstiftningen. Åtskilliga af de ämnen, hvilka falla inom området för denna, äro af den största vikt för hela landets materiella och andliga utveckling; det sätt, hvarpå de inom lagstiftningen behandlas, kan till väsentlig mån inverka bestämmande på innehållet i den lagstiftning, hvilken Riksdagen eger att gemensamt med Konungen utöfva, och i den ekonomiska lagstiftningsmakten ingå onekligen befogenheter, hvilka ej synas stå fullt tillsammans med den Riksdagen tillerkända beskattningsrätt. Dessa förhållanden synas påkalla, väl icke fullständigt upphäfvande af Konungens rätt att å det ifrågavarande lagstiftningsområdet ensam besluta, men dock en inskränkning i denna rätt till förmån för Riksdagen. Genomförandet på lagstiftningens väg af hvad sålunda må anses önskvärdt möter emellertid en vansklighet af säregen art, bestående i svårigheten att noga och otvetydigt utstaka de gränser, enligt hvilka på förevarande område Konungens och

Riksdagens inbördes maktförhållande borde rätteligen bestämmas. Det är nogsam bekant, hurusom den i lagstiftningen vidtagna skilnaden mellan ekonomisk lag samt å ena sidan allmän lag och, å den andra, administrativ lagstiftning är sväfvande, och att de försök till åstadkommande af en tydlig särskilning, dem man vid olika tider inledt, ej ernått sitt syfte. Än vanskligare blefve det, enligt Utskottets uppfattning, att inom det ekonomiska lagstiftningsområdet söka uppdraga de gränser, hvilka af ofvan angifna hänsyn kunde synas påkallade. Svårigheten att i det nu ifrågavarande ämnet vinna klara och otvetydiga bestämningar har blifvit till fullo ådagalagd i det utlåtande, som Konstitutions-Utskottet vid 1869 års riksdag afgaf i anledning af en då väckt motion utaf enahanda syftning som den nu föreliggande, till hvilket utlåtande Utskottet hänvisar. Men om sålunda det syfte, hvars genomförande Utskottet anser önskvärdt, ej lärer kunna vinnas genom ändring i gällande grundlagsbestämmelser, så torde emellertid dess ernående i allt hufvudsakligt vara att förvänta på annan väg. Det visar sig, såsom ock i Utskottets ofvannämnda utlåtande blifvit anfördt, hurusom Riksdagen under de senare tiotalen af år erhållit del i lagstiftningen angående åtskilliga till det ekonomiska området hörande ämnen; och torde såsom visst kunna antagas, att allt flera ämnen skola småningom, utan att någon särskild grundlagsförändring derom må vara af nöden, öfverflyttas från nämnda område in på den allmänna lagens. Och i de ämnen, hvilka framgent komme att såsom hittills tillhöra Konungens uteslutande lagstiftningsmagt, torde för visso hvarje viktigare åtgärd, innan den vidtages, varda understäld Riksdagens bedömande. Den rigtning, hvori samarbetet mellan Konungen och Riksdagen hitintills utvecklats sig, gifver grundade stöd för ett dylikt antagande, och anledningar till klagomål af den art, motionen angifver, torde för framtiden blifva allt mer sällsynta.

På grund af det anförda hemställer Utskottet,

att Herr J. G. Janssons förevarande motion ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 4 April 1884.

På Utskottets vägnar:

MAGNUS HALLENBORG.